

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-09-09

Diarienummer:
KSN-2022-01202

Handläggare:
Hannes Vidmark

Överlämnande av ansvar för särskild kollektivtrafik till Region Uppsala

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** Uppsala kommun överlämnar kommunens ansvar för planering och utförandet av färdtjänst och riksfärdtjänst till Region Uppsala,
2. **att** Uppsala kommun överlämnar ansvar för myndighetsutövningen för färdtjänst och riksfärdtjänst till Region Uppsala,
3. **att** godkänna förslag till avtal mellan Uppsala kommun och region Uppsala i bilagorna 2a-d,
4. **att** uppdra åt kommunstyrelsen och berörda nämnder att i samverkan med Region Uppsala verkställa överlämnandet till Region Uppsala, samt
5. **att** delegera till kommunstyrelsen att för Uppsala kommuns räkning vid behov justera avtalen om den särskilda kollektivtrafiken med Region Uppsala.

Ärendet

Region Uppsala beslutade 2021 att överta ansvaret för den särskilda kollektivtrafiken från de kommuner i länet som så önskar. Uppsala kommunfullmäktige beslutade i juni 2022 att ställa sig positiv till erbjudandet. Fullmäktige uppdrog åt kommunstyrelsen och berörda nämnder att i samverkan med Region Uppsala fullfölja överlämnandet.

Samtliga berörda nämnder i kommunen hade inför fullmäktiges beslut 2022 ställt sig positiva till ett överlämnande. Regionen har därefter i samråd med Uppsala kommun tagit fram förslag till avtal för överlämningen som behandlats i kommunens berörda nämnder. Verkställande av överlämning bedöms kunna verkställas under perioden november 2025 till mars 2026.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen samt vård- och omsorgsförvaltningen. Samverkan har skett med förvaltningen på regionens trafik- och utvecklingsnämnd. Förslagen har behandlats i gatu- och samhällsmiljönämnden, omsorgsnämnden och utbildningsnämnden vars ställningstagande återges i bilaga 3a-c.

Föredragning

Med särskild kollektivtrafik, eller särskilda persontransporter, avses färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor och skolskjuts med taxi. Flera lagar reglerar sådana transporter, bland annat lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen (1997:735) om riksfärdtjänst. I Uppsala län hanteras alla särskilda persontransporter utom sjukresor av kommunerna. Lagstiftningen ger möjlighet att överlämna det mesta av kommunernas ansvar till regionerna.

I landet har alla övriga regioner övertagit hela eller delar av kommunernas ansvar för färdtjänst och riksfärdtjänst. Cirka 88 procent av kommunerna har överlåtit anordnandet av trafiken till regionerna och cirka 57 procent har också överlåtit myndighetsutövningen. I fem län, där alla kommuner överlämnat ansvaret till regionerna, sker skatteväxling mellan kommunerna och regionen så att även det ekonomiska ansvaret för trafiken vilar på regionerna (Trafikanalys R 2023:3 Tydligare kriterier för färdtjänstillstånd).

Region Uppsala inledde våren 2021 tillsammans med kommunerna i länet arbetet för en regional samordning av trafiken. Regionens förslag till genomförande är att en verksamhetsövergång först sker från Uppsala kommun och därefter från de kommuner i länet som önskar.

Hösten 2021 beslutade regionens trafik- och utvecklingsnämnd att, från de kommuner i länet som önskar, överta ansvaret för planering och för utförande av all trafik och beställning. I övertagandet ingår att regionen genomför kravställning, upphandling och uppföljning av färdtjänst, riksfärdtjänst, omsorgsresor, arbetsresor och studieresor för färdtjänstbeviljade samt skolskjuts med taxi.

Kommunerna erbjuds också att överlämna ansvaret för myndighetsutövningen för färdtjänst och riksfärdtjänst. Beslut till enskilda om rätten till skolskjuts med taxi prövas enligt Skollagen (2010:800) och får inte överlämnas.

Uppsala kommunfullmäktige beslutade i juni 2022 att ställa sig positiv till överlämnande. Regionen och Uppsala kommun har därefter arbetat med att skapa förutsättningar för en regional Beställningscentral som ska ersätta kommunens nuvarande Trafikcentral. Avtal med taxiföretag och med leverantörer av beställningssystem behöver vara klara innan överlämnande kan verkställas.

Även om inte alla leverantörsavtal är klara bedöms läget nu vara sådant att parterna kan ingå avtal så att regionen kan genomföra de sista upphandlingarna. När kommunen och regionen godkänt avtalen för överlämnande kan regionen slutföra upphandlingarna av leverantörer för driften. Därefter sker en verksamhetsövergång från kommunen till regionen.

Regionens avtalsförslag består av ett huvudavtal och två tilläggsavtal som omfattar myndighetsutövning för färdtjänst och skolresor med taxi. Till avtalet finns även en bilaga som beskriver olika restyper. Omsorgsresor, egentligen färdtjänst utan egenavgift mellan bostad och daglig verksamhet, utreds för att kunna hanteras på

samma sätt som övrig färdtjänst i de nya system som nu upphandlas av regionen. De resorna behöver i sådant fall inte resurser för den särskilda planering som idag görs manuellt. I det här ärendet finns av det skälet inget tilläggsavtal som reglerar planering av omsorgsresor. Uppstår ändå behov av avtalsreglering för restypen kan ett sådant tilläggsavtal tecknas längre fram. Avtalen är utformade för att senare kunna användas av övriga kommuner i länet som önskar överlämna hela eller delar av ansvaret.

I kommunen kvarstår efter överlämning resurser för hantering av beslut för skolskjuts med taxi hos utbildningsnämnden och en funktion för avtalskontakter och ekonomi. Den senare funktionen föreslås ligga hos gatu- och samhällsmiljönämnden som även ska ansvara för budget kopplat till avtalen. För övergripande samordning inrättas en Styrgrupp för avtalsövervakning med representanter från kommunen och från regionen.

För huvudavtalet gäller att övergripande och gemensamma kostnader fördelas baserat på fördelning av regionens och kommunens olika restyper. För tilläggsavtalen gäller att kommunen ersätter kostnader för personal. De faktiska kostnaderna för olika resor, exklusive eventuell egenavgift som betalas av resenär, ersätts av respektive part.

Regionen fakturerar kommunen för följande kostnader:

1. Fördelade kostnader för drift, övergripande administration, leverantörsavtal och övriga omkostnader. Fördelning baseras på andelen hanterade beställningar av regionens sjukresor och kommunens resor som utgör i snitt cirka 60 procent av det totala antalet resor. (Huvudavtal, bilaga 2a).
2. Personalkostnader för myndighetsutövningen kring beslut om tillstånd för färdtjänst och riksfärdtjänst. (Tilläggsavtal myndighetsutövning, bilaga 2b).
3. Personalkostnader för planering och beställningar av resor för skolskjuts med taxi. (Tilläggsavtal skolskjuts med taxi, bilaga 2c)
4. Kostnader för kommunens samtliga resor minskad med resandes erlagda egenavgift där sådan är aktuellt. (Huvudavtal, bilaga 2a).

Beställning, planering och genomförande av skolskjuts med taxi ska enligt tilläggsavtalet även framgent finansieras av utbildningsnämnden. För att ha rätt till skolskjuts med taxi krävs även framöver ett särskilt beslut av utbildningsnämnden.

Omsorgsresor finansieras av omsorgsnämnden. För restypen krävs idag ett särskilt beslut av omsorgsnämnden.

Nya leverantörsavtal för beställningssystem och transporter kan påverka kommunens kostnader framöver. Bedömningen är att kommunens kostnader inte kommer att öka med anledning av överlämningen i sig, däremot kan ökade miljökrav och andra generella kostnadsökningar innebära förändringar.

Fördelarna med en regional hantering av den särskilda kollektivtrafiken är möjligheten till ökad samordning av olika typer av transporter. Hanteringen förväntas öka tydligheten för användare genom att alla resor inom den särskilda kollektivtrafiken hanteras centralt. Sammantaget är bedömningen att kvalitén på utförandet av den särskilda kollektivtrafiken kan öka med överlämningen.

En samlad regional hantering möjliggör kostnadseffektivisering, främst genom större upphandling av bland annat olika typer av transporter. Förutsättningar för ökad samordning mellan olika trafikslag kan också ge effektiviseringsvinster. Besparingspotentialen är beroende av en rad faktorer, främst det totala antalet resor och regelverk för de olika restyperna. Det går inte att beräkna eller bedöma potentialen för Uppsala kommun, men i underökningar som finns från andra län bedöms att en regional hantering kan minska kommunens kostnader med 20–35 procent.

Risker med överlämningen är att en central myndighet skapar större geografiska avstånd mellan sökande och handläggare, att avtalsförhållanden behöver samordnas mellan flera kommuner och att den enskilda kommunens rådighet över frågorna påverkas.

Med ansvaret för myndighetsutövningen överlåter kommunen också upprättande av regelverk för resorna. Regelverket innehåller bestämmelser om egenavgiftens storlek för olika typer av resor och andra förutsättningar för enskilda resor. Det är till exempel bestämmelser om samåkning, hjälpmedel, väntetider, omvägar och ersättningar. Initialt avses kommunen regelverk fortsätta gälla efter överlämningen.

Överlämning av ansvar för regelverket bedöms nödvändig av flera skäl. Regelverkets utformning är avgörande för kravställen i upphandling av transportörer, för planering av bemanning och för möjligheten att ansluta fler kommuner till den regionala beställningscentralen. Olika regelverk ökar svårigheterna med överlämning väsentligt. På längre sikt är överlämning av ansvaret avgörande för en skatteväxling mellan länets kommuner och regionen för trafiken om en sådan växling är önskvärd.

En överlämning av ansvaret för regelverket ger en minskad rådighet för kommunerna. Ett exempel på det är egenavgifterna i regelverket som påverkar kommunens andel av transportkostnader för färdtjänst. En minskning av egenavgiften ökar kommunens kostnader. En ökning av egenavgiften minskar kommunens kostnader men kan sannolikt föranleda kritik från kommunmedlemmar som nyttjar trafiken. I avtalet framgår därför att förändringar av det slaget ska föregås av samråd i en kommande Stygrupp som består av representanter från kommunen och från regionen.

Uppsala kommun har idag långt gående hållbarhetskrav i sin upphandling av transportörer inom den särskilda kollektivtrafiken. Miljökraven har redan tidigare tagits fram i samverkan med regionen och är till stor del likalydande men ändringar kan komma att behövas. Den typen av frågor avses hanteras genom samråd på samma sätt som förändringar av regelverk.

Ekonomiska konsekvenser

På kort sikt förväntas inte kostnaderna för kommunen förändras i avgörande grad. På längre sikt går det inte helt att förutse utvecklingen av kommunens kostnader. En ökning av antalet äldre kan innebära ett ökat behov av färdtjänst och ökade kostnader hos leverantörer kan också öka kommunens kostnader.

På längre sikt innebär överlämningen antagligen en högre effektivisering genom större drift som delas på fler resor. Kostnaderna per resa kan därmed hållas nere.

Frågan behöver hanteras i Mål och budget 2026-2028 då överlämning och verksamhetsövergång bedöms vara klar. Gatu- och samhällsmiljönämnden föreslås som ansvarig för underlag till budgetarbetet. Utbildningsnämnden hanterar även fortsatt frågan kring kostnader för skolskjuts med taxi. De kostnaderna bedöms inte förändras utöver den vanliga uppskrivningen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2024-09-09
- Bilaga 1, Trafik- och samhällsutvecklingsnämndens beslut om avtal 2024-06-24
- Bilaga 2a, Huvudavtal

- Bilaga 2b, Tilläggsavtal myndighetsutövning för färdtjänst och riksfärdtjänst
- Bilaga 2c, Tilläggsavtal planering av skolskjuts med taxi
- Bilaga 2 d, Avtalsbilaga

Utsändes senare

- Bilaga 3a, protokoll från omsorgsnämndens sammanträde den 23 sep. 2024
- Bilaga 3b, protokoll från gatu- och samhällsmiljönämndens sammanträde den 25 sep. 2024.
- Bilaga 3 c, protokoll från utbildningsnämndens sammanträde den 26 sep. 2024

Kommunledningskontoret

Ingela Hagström
Tillförordnad stadsdirektör

§ 54/24

Dnr TSN2024-00058

Avtal om övertagande av ansvar av särskilda persontransporter från Uppsala kommun

Beslut

Trafik och samhällsutvecklingsnämnden föreslår regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att besluta

1. Avtal med Uppsala kommun om överlämnande av ansvar från kommunen till Region Uppsala för särskilda persontransporter, myndighetsutövningen för färdtjänst och riksfärdtjänst samt planering av skolresor med taxi antas enligt ärendets bilagor.
2. Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden får i uppdrag att erbjuda och besluta om överenskommelse (avtal) med övriga kommuner som antar erbjudandet om överlämnande av ansvar av särskilda persontransporter, myndighetsutövningen för färdtjänst och riksfärdtjänst samt planering av skolresor med taxi.

Ärendebeskrivning

Med särskilda persontransporter avses färdtjänst, riksfärdtjänst, sjukresor och skolskjuts. Flera lagar reglerar dessa transporter, bland annat lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen (1997:735) om riksfärdtjänst. I lagarna anges kommunerna genomgående som ansvariga för transporterna. Kommunerna får dock överlåta sina uppgifter till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet. Inför en sådan överlåtelsen ska en överenskommelse ingås mellan aktuell kommun och region.

Regionfullmäktige har genom Regionplan och budget 2019–2021 givit Trafik och samhälle i uppdrag att påbörja genomförandet av samordning av särskilda persontransporter i länet och genom Regionplan och budget 2023–2025 att Trafik och samhälle ska ha genomfört första stegen i samordning av samhällsbetalda resor med Uppsala kommun. Utöver det så ansvarar Trafik

och samhälle för frågor som rör skolresor, sjukresor och samordning av den särskilda kollektivtrafiken i länet enligt Regionplan och budget 2024–2026.

Trafik och samhällsutvecklingsnämnden beslutade 22 oktober 2021, § 87, att erbjuda samtliga kommuner i länet möjligheten att överlämna ansvar för utförande av sina särskilda persontransporter till Region Uppsala. I erbjudandet ingår även möjlighet att överlämna ansvar för myndighetsutövningen för färdtjänst och riksfärdtjänst samt för planering av skolresor som sker med taxi eller specialfordon.

Uppsala kommunfullmäktige beslutade i juni 2022 att kommunens inriktning är att överlämna hela ansvaret till Region Uppsala enligt erbjudandet. Trafik och samhälle förbereder initialt ett övertagande från Uppsala kommun. Sedan kan flera kommuner i länet komma att överlämna ansvar. För att arbetet med förberedelser ska kunna avslutas, till exempel upphandling av transporter, behöver avtal mellan Region Uppsala och Uppsala kommun upprättas.

Pågående avtalsperioder för entreprenader och ikraftträdande av nya samordnade avtal gör att den faktiska övergången sker preliminärt under perioden november 2025 till mars 2026. Det samlade ansvaret innebär möjligheter att effektivisera och samordna såväl trafik som beställningar, planering samt upphandling. Den större volymen av upphandlade transporter och gemensam administration som överlämnandet innebär bör, åtminstone på sikt, kunna innebära lägre kostnader för både regionen och för kommunen.

Avtalen

Avtalskonstruktionen som föreslås består av ett huvudavtal, valbara tilläggsavtal och en bilaga. Huvudavtalet reglerar förutsättningarna för utförande, finansiering och alla frågor som rör planering och beställning av resor. Som komplement till huvudavtalet finns möjlighet för kommunen att ingå tilläggsavtal avseende myndighetsutövning för färdtjänst och riksfärdtjänst, för planering av skolskjuts med taxi och för planering av så kallade omsorgsresor. Med omsorgsresor avses en särskilt reglerad färdtjänstresa som beställs av respektive kommun. Slutligen finns en bilaga som beskriver olika restyper och särskilda förutsättningar.

Avtalskonstruktionen är avsedd att kunna användas av alla kommuner i länet och anpassas till de enskilda kommunernas önskemål om överlämning. Ett exempel på anpassning är Uppsala kommuns krav att inte blanda skolresor med andra restyper och som beskrivs i avtalets bilaga.

Med utgångspunkt från Uppsala kommunfullmäktiges inriktning att överlämna all trafik har det varit utgångspunkt i framtagandet av avtalen. Framtagandet har skett i nära dialog med Uppsala kommuns förvaltningar. Behovet av ett särskilt avtal för omsorgsresor är under diskussion och det tilläggsavtalet är inte aktuellt i detta ärende.

En särskild fråga är rådigheten över de så kallade regelverken för transporter. Regelverken innehåller bestämmelser om förutsättningar för enskilda resor. Det kan vara bestämmelser om samåkning, hjälpmedel, väntetider, omvägar, ersättningar med mera. Initialt avses kommunens regelverk fortsätta gälla. Om Region Uppsala övertar ansvaret äger regionen även rätten att förändra regelverket framöver. Kommunen ska vid förändringar av regelverket ges möjlighet att yttra sig i ärendet.

När Uppsala kommun har beslutat att godkänna avtalen för överlämnande kan Region Uppsala slutföra upphandlingarna av leverantörer som behövs för driften. När det är klart att genomföra överlämnande sker en verksamhetsövergång från kommunen till Region Uppsala. Kommunens och regionens befintliga verksamheter för särskilda persontransporter är sedan flera år samlokaliserade. För drygt ett år sedan genomfördes en gemensam flytt till nya lokaler.

Ellen Åberg, avdelningschef serviceresor, Trafik och samhälle, ger en muntlig föredragning av ärendet.

Kostnader och finansiering

Kostanden för sjukresor hanteras inom beslutad budget. Kostnaderna för det utökade uppdraget ska finansieras av kommunen i enlighet med de föreslagna avtalen. För huvudavtalet gäller att övergripande och gemensamma kostnader fördelas baserat på fördelning av olika restyper. För tilläggsavtalen gäller att kommunen ersätter kostnader för personal. De faktiska kostnaderna för olika typer av resor, exklusive eventuell egenavgift som betalas av resenär, ersätts av respektive part. Nya leverantörsavtal för beställningssystem och för transporter kan påverka nämndens kostnader framöver. Bedömningen är att nämndens kostnader för de avtalen inte kommer att öka med anledning av övertagandet i sig, däremot kan ökade miljökrav och motsvarande innebära förändringar som kommit oavsett övertagande eller ej.

Konsekvenser

Ärendet har en påverkan på den ekonomiska hållbarheten och en påverkan på taxiförsörjningen i länet, en påverkan på den miljömässiga hållbarheten, den sociala hållbarheten och har även en påverkan på barn och unga.

För mer information se bifogad konsekvensanalys.

Beredning

Ärendet har beretts med Region Uppsalas ledningskontor, bland annat med Region Uppsalas jurister, samt med berörda instanser inom Uppsala kommun. Dialog har förts löpande med civilsamhället, berörda intresseorganisationer samt rådet för delaktighet och pensionärsrådet.

Yrkanden

Ordförande Jenny Lundström (MP) yrkar bifall till utsänt förslag till beslut.

Ordförande finner att trafik- och samhällsutvecklingsnämnden beslutar i enlighet med utsänt förslag till beslut.

Kopia till

Regionstyrelsen

Kommunstyrelsen Uppsala kommun

Avtal om upphandling, samordning och utförande av särskild kollektivtrafik

Region Uppsala och Uppsala kommun

Innehåll

1	Parter	4
2	Bakgrund	4
3	Avtalets omfattning	4
4	Parternas gemensamma mål	4
5	Avtalets innehåll	5
6	Region Uppsalas övertagna ansvar	5
6.1	Upphandling och utförande av trafiktjänster m.m.	5
6.2	Information till kommunen.....	5
6.3	Information och samverkan.....	6
6.4	System.....	6
6.5	Grunddata.....	6
6.6	Statistik	6
6.7	Ekonomisk redovisning.....	6
6.8	Bokning av resor.....	6
6.9	Planering och samordning av resor	6
6.10	Synpunktshantering	6
7	Kommunens åtagande.....	7
7.1	Samverkan och kontaktpersoner.....	7
7.2	Regelverk	7
7.3	Adressinformation	7
7.4	Information till Region Uppsala.....	7
7.5	Information till kunder	7
7.6	Information till kommunens organisation	7
7.7	Rutinefterlevnad	8
8	Avtalssamverkan.....	8
9	Tillkommande kommuner.....	8
10	Fördelning av kostnader	8
10.1	Drift och administrationskostnader.....	8
10.2	Transportkostnader.....	9
10.3	Kostnader för myndighetsutövning färdtjänst	9
10.4	Kostnader för planering av skolskjuts med taxi.....	9
10.5	Kostnader för planering av omsorgsresor	9
11	Betalningsrutiner	9
12	Statistikuppgifter	9
13	Sekretess och personuppgiftsbehandling	10
14	Force Majeure.....	10

15	Avtalstid	10
16	Ändrade förutsättningar	10
17	Hävning.....	11
18	Skadestånd vid avtalsbrott.....	11
19	Tvist.....	11
20	Ändringar eller tillägg.....	11
	Dokumenthistorik	11

1 Parter

Mellan Region Uppsala, organisationsnummer 232100–0024 och Uppsala kommun, organisationsnummer 212000–3005 (nedan kallad kommunen) har följande avtal träffats.

2 Bakgrund

Respektive kommun i Uppsala län har ett lagstadgat ansvar att anordna kommunala serviceresor (exempelvis färdtjänst, och omsorgsresor och skolskjuts med taxi). Region Uppsala har ett lagstadgat ansvar att lämna ersättning för resekostnader avseende regionala serviceresor (sjukresor). Gemensamt benämns de kommunala och regionala serviceresorna särskild kollektivtrafik.

Som regional kollektivtrafikmyndighet har Region Uppsala ett övergripande ansvar för den allmänna kollektivtrafiken i länet och inom ramen för det arbetar regionen mot en jämlik, attraktiv och tillgänglig kollektivtrafik för länets invånare. Målsättningen, i kombination med de lagar som kommunerna har att förhålla sig till när det gäller serviceresor, skapar bättre förutsättningar för samordning av kollektiva resor samt även incitament för utvecklad tillgänglighetsanpassning av den allmänna kollektivtrafiken.

En kommun får överlämna sitt ansvar för färdtjänst och utförandet av andra serviceresor till regionen. Även myndighetsutövningen rörande färdtjänst får överlämnas. Serviceresor i regionens regi samordnas och utförs i enlighet med de avtalade förutsättningarna med varje kommun.

För att uppnå ett väl utnyttjande av resurser bedömer parterna att kommunen även ska låta regionen genomföra upphandling och utförandet av skolskjutsresor med taxi. (Kommunen behåller dock beslutsfattandet för skolskjutsresor **med taxi**.)

3 Avtalets omfattning

Genom detta avtal (huvudavtalet) lämnar Uppsala kommun över sitt ansvar för och genomförande av de kommunala serviceresorna (enligt Bilaga 1) till Region Uppsala. Ett överlämnande av ansvar för myndighetsutövning för färdtjänst och riksfärdtjänst samt samordning och planering av skolresor hanteras i separat tilläggsavtal till detta avtal.

4 Parternas gemensamma mål

Gällande den särskilda kollektivtrafiken är parterna överens om följande

- Att sträva efter att bedriva en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar särskild kollektivtrafik som utvecklas kontinuerligt för att möta omvärldens föränderliga krav och förutsättningar.
- Att genom samordning och samarbete skapa förutsättningar för att uppfylla parternas och olika resenärers samlade krav och förväntningar på effektivitet och service i alla led.

- Att kunden ska känna sig trygg i den särskilda kollektivtrafiken.

5 Avtalets innehåll

Avtalet består av följande handlingar, som kompletterar varandra. Om det skulle förekomma motstridiga uppgifter i handlingarna gäller de i nedanstående prioriteringsordning.

- Framtida tilläggsavtal.
- Huvudavtalet (detta dokument).
- Bilaga 1 – I avtalet ingående servicerestyper/trafikformer.

6 Region Uppsalas övertagna ansvar

6.1 Upphandling och utförande av trafik tjänster m.m.

Region Uppsala ansvarar för att på ett lagligt, avtalsenligt och professionellt sätt upphandla och teckna avtal med entreprenörer avseende särskild kollektivtrafik samt skolskjuts med taxi samt organisera och administrera beställnings- och samordningsfunktioner för den särskilda kollektivtrafiken samt skolskjutsresor med taxi. En förutsättning för utförande av resor är att det finns farbar väg till den angivna adressen.

Region Uppsala ska se till att de entreprenörer som upphandlats svarar för direkta kostnader, relaterade till resor, som entreprenören av oaktsamhet/vårdslöshet förorsakat kommunen i enlighet med bestämmelserna i aktuella avtal.

Region Uppsala har rätt att inför upprättande av upphandlingsdokument inhämta rådgivande yttranden från kommunen. Region Uppsala ansvarar för att upphandlingskrav i enlighet med parternas gemensamma mål så långt möjligt ställs på de trafikföretag som utför trafiken.

Region Uppsala ansvarar för att följa upp avtalen med trafikföretagen och andra upphandlade parter samt vidta åtgärder om avtal inte fullgörs på ett avtalsenligt sätt.

6.2 Information till kommunen

Region Uppsala ansvarar för att informera kommunen om större förändringar och händelser i verksamheten (Region Uppsalas och/eller upphandlade partners eller andra uppdragsgivare), som har stor påverkan på kommunens kunders resor och/eller kostnader för desamma.

Region Uppsala ska underrätta kommunen om eventuella tvister med upphandlade parter eller om missförhållanden hos upphandlade parter, som har en större påverkan på utförandet av den särskilda kollektivtrafiken.

6.3 Information och samverkan

Region Uppsala ansvarar för att driva och utveckla samverkan med de som nyttjar den särskilda kollektivtrafiken. Syftet med samverkan är främst att öka möjligheterna till samordning av resor samt att de som nyttjar trafiken upplever en bra kvalitet och god service.

Region Uppsala ansvarar för att informera kunden om hur kunden beställer serviceresor i enlighet med gällande regler.

Om myndighetsutövningen är överlämnad till Region Uppsala ansvarar regionen för att säkerställa att kunderna vid varje tidpunkt är informerade om regelverken för de olika serviceresorna.

Om myndighetsutövningen inte är överlämnad ansvarar kommunen för information till kunder om regelverk.

6.4 System

Region Uppsala ansvarar för att upphandla och/eller utveckla, förvalta relevanta system för tillståndshantering, uppföljning samt planering och bokning.

6.5 Grunddata

Region Uppsala ansvarar för att alla geografiska data, adresser och ekonomiska parametrar är korrekt inlagda i relevanta system.

6.6 Statistik

Region Uppsala ansvarar för att redovisa generell resandestatistik till kommunen.

6.7 Ekonomisk redovisning

Region Uppsala ansvarar för all ekonomisk redovisning och upprättar bokslut för verksamheten hänförlig till särskild kollektivtrafik.

6.8 Bokning av resor

Bokning av resor görs via telefon samt övriga bokningsätt som Region Uppsala erbjuder invånarna.

6.9 Planering och samordning av resor

Region Uppsala ska säkerställa att planering och samordning av resor optimeras utifrån gällande regelverk för de olika servicetyperna.

6.10 Synpunktshantering

Region Uppsala ansvarar för att ha en funktion för hantering av synpunkter från kunder. Synpunkter kopplade till myndighetsutövning som ej är överlämnad till Region Uppsala ansvarar kommunen själv för.

7 Kommunens åtagande

7.1 Samverkan och kontaktpersoner

För att Region Uppsala ska kunna utföra sina övertagna uppgifter krävs att det finns en kontinuitet och tydlighet i kontakterna mellan parterna. Kommunen ska därför under helgfria vardagar

- dedicera minst en funktion för kontakter med Region Uppsalas avdelning som administrerar Serviceresor. Hen har huvudansvaret för att ta emot och vidareförmedla information till berörda parter hos kommunen.
- dedicera minst en funktion för den ekonomiska hanteringen. Kontaktpersonen enligt den här punkten kan vara samma person som är kontaktperson enligt första punkten.
- säkerställa att mer än en person kan hantera tillstånd och därtill relaterade frågor där myndighetsutövningen ej är överlämnad till Region Uppsala.

7.2 Regelverk

Om kommunen ej överlämnat myndighetsutövningen till Region Uppsala ska kommunen fastställa regler och, där det är aktuellt, ekonomiska villkor för hur den enskilde kunden får nyttja den särskilda kollektivtrafiken. Kommun som själv upprättar regler ska aktivt verka för en likriktning i regionen för regelverken som styr varje serviceresotyp.

7.3 Adressinformation

Kommunen har möjlighet att informera Region Uppsala om specifika resmål inom kommunen, till exempel äldreboenden, skolor och apotek.

7.4 Information till Region Uppsala

Kommunen ansvarar för att bevaka och informera regionen om förändringar i kommunens verksamheter eller i den geografiska omgivningen, exempelvis i infrastruktur, som varaktigt kan påverka planeringen av, utförandet av eller kostnaderna för serviceresor.

7.5 Information till kunder

Om myndighetsutövningen inte är överlämnad till regionen ansvarar kommunen för att säkerställa att kunderna vid varje tidpunkt är informerade om regelverken för de olika serviceresorna.

7.6 Information till kommunens organisation

Kommunen ansvarar för att personal och beslutsfattare i den egna organisationens berörda verksamheter kontinuerligt får information om villkor och rutiner kring särskild kollektivtrafik.

7.7 Rutinefterlevnad

Kommunen ansvarar för att personal vid olika institutioner, exempelvis vårdinrättningar, hemtjänsten och skolor, som gör beställningar av serviceresor har tillgång till information som gör att de

- beställer resorna i så god tid som möjligt och senast i enlighet med reglerna för den aktuella servicerestypen samt avbokar resor som inte ska genomföras så snart som möjligt.
- beställer resorna på rätt sätt genom att uppge relevant information om hjälpmedel, medresenär/ledsagare etc.
- informerar den som hanterar tillstånd för färdtjänst om förändringar för enskild kund som kan påverka tillståndet, såsom adressändring, förändring av hälsotillstånd, ändring av hjälpmedel, särskilda behov etc.

8 Avtalssamverkan

Samverkan mellan kommunen och Region Uppsala sker i olika samverkansforum och enligt gemensamma rutiner.

Region Uppsala förbinder sig till att driva relevanta samverkansforum och kommunen förbinder sig till att delta i de fasta samverkansforum. Dessutom ska en styrgrupp för samverkan finnas. Styrgruppen har en rådgivande funktion i väsentliga övergripande frågor och ska sammanträda regelbundet, minst två (2) gånger per år, och bestå av minst en representant från Region Uppsala och en representant från kommunen. Region Uppsala är sammankallande. Vid sammanträdena ska protokoll föras.

9 Tillkommande kommuner

Tillkommande kommuner som ingår avtal med Region Uppsala ska till Region Uppsala betala en engångsavgift, som återspeglar del av de gemensamma kostnader som tidigare har investerats i tekniska system, rådata och uppbyggnad av databaser i samband med uppbyggnaden och vidareutvecklingen av samverkan kring särskild kollektivtrafik. För närvarande är denna engångsavgift 20 kr/invånare i respektive kommun. Har en kommun varit med och finansierat kostnader för en samordning innan ett överlämnande så anpassas anslutningsavgiften därefter.

10 Fördelning av kostnader

10.1 Drift och administrationskostnader

I de gemensamma drift- och administrationskostnaderna för Region Uppsalas särskilda kollektivtrafik ingår kostnader för personal, lokaler, övrig drift och entreprenader t. ex. kund- och beställningscentral samt kostnader för nödvändig teknisk utrustning som datasystem, telelinjer och abonnemang m.m.

Huvudprincipen för den särskilda kollektivtrafikens drift- och administrationskostnader är att dessa fördelas mellan parterna, 40 % på Region

Uppsala och 60 % på de ingående kommunerna. Basen för fördelningen av kommunernas kostnadsandel dem emellan är antalet resor.

Ovanstående fördelningsmodell kan komma att förändras efter gemensamt beslut av anslutna kommuner.

10.2 Transportkostnader

Kommunens kostnad motsvaras av den transportkostnad som respektive kunds resa genererar, exklusive egenavgift. Egenavgifter och dess storlek är respektive kommuns beslut. I de fall myndighetsutövningen är överlämnad till Region Uppsala beslutar Region Uppsala för egenavgiften och dess storlek.

10.3 Kostnader för myndighetsutövning färdtjänst

Om myndighetsutövningen är överlämnad till Region Uppsala tillkommer en kostnad för kommunen som regleras i separat avtal.

10.4 Kostnader för planering av skolskjuts med taxi

Om planering och samordning av skolskjuts med taxi är överlämnad till Region Uppsala tillkommer en kostnad för kommunen som regleras i separat avtal.

10.5 Kostnader för planering av omsorgsresor

Om särskild planering av färdtjänstresor till dagligverksamhet ska utföras av Region Uppsala tillkommer en kostnad för kommunen som regleras i separat avtal.

11 Betalningsrutiner

Region Uppsala ska utbetala ersättning till entreprenörer enligt de avtal som bolaget ingår i enlighet med detta avtal.

Region Uppsala ska i efterskott och senast enligt överenskommet datum varje månad fakturera kommunen för *Drift och administrationskostnader* och *Transportkostnader* enligt ovan. Vid eventuella fel ska anmärkning göras till Region Uppsala inom 14 dagar efter fakturans mottagande. Även om fel konstaterats ska fakturan betalas och rättelse görs nästkommande månad.

12 Statistikuppgifter

Region Uppsala ska månadsvis redovisa generella statistikuppgifter samt underlag för ekonomisk uppföljning för kommunen.

13 Sekretess och personuppgiftsbehandling

Region Uppsala förbinder sig att behandla samtliga uppgifter som Region Uppsala tar del av med anledning av detta avtal i enlighet med gällande bestämmelser om allmänna handlingars offentlighet.

Region Uppsala och kommunen är självständigt personuppgiftsansvariga för den personuppgiftsbehandling som respektive part bestämmer ändamålen och medlen för inom ramen för upphandlingen, samordningen och utförandet av den särskilda kollektivtrafiken.

Region Uppsala kan inom ramen för detta avtals fullgörande komma att behandla personuppgifter för kommunens räkning. Ett personuppgiftsbiträdesavtal ska tecknas mellan Region Uppsala och kommunen.

14 Force Majeure

Part är fri från sitt åtagande enligt detta avtal i den mån dess fullgörande hindras av krig och mobilisering, upplopp, statligt beslag, strejk utanför partens rådighet, blockad, lockout, naturkatastrof eller brand, olyckshändelse som inte orsakats av parten eller någon annan för vilken parten svarar, allmän varubrist, inskränkningar i fråga om drivmedel, myndighetsbeslut eller dylikt.

Part ska vid ovan angivna förhållanden göra vad som står i dess makt för att begränsa därav uppkommande skador.

För att part ska ha rätt att göra gällande befrielsegrund enligt ovan ska denne skriftligen utan dröjsmål underrätta motparten om att sådan omständighet har inträffat. Region Uppsala kan vid totalförsvarsplanering komma att nyttja delar av resurserna för totalförsvarsplanering.

15 Avtalstid

Avtalet gäller från och med 2025-11-07 och tills vidare. Avtalstiden kan förflyttas fram på grund av försenade upphandlingar.

Avtalet förlängs därefter automatiskt med tre år i sänder, om inte någon av parterna säger upp avtalet 36 månader före avtalstidens slut eller enligt överenskommelse. Uppsägning ska ske skriftligen.

Uppsägningen får dock inte medföra att avtalet upphör att gälla innan avtalstiden för av Region Uppsala upphandlade trafikavtal, som avser trafiken enligt detta avtal, löper ut. I sådant fall fortsätter avtalet att gälla till det/de upphandlade kontraktet/kontrakten upphör att gälla.

16 Ändrade förutsättningar

Inträffar väsentlig ändring av de förutsättningar som detta avtal bygger på, såsom t. ex. ändrad lagstiftning, har parterna rätt att påkalla omförhandling av detta avtal.

17 Hävning

Båda parter har rätt att omedelbart häva avtalet om motparten i väsentligt hänseende inte fullgör sina åtaganden enligt avtalet och rättelse inte vidtas inom skälig tid efter skriftlig erinran. Hävning ska ske skriftligen.

18 Skadestånd vid avtalsbrott

Om en part genom uppsåt eller vårdslöshet bryter mot detta avtal och därmed förorsakar den andra parten skada är den skadelidande parten berättigad till skadestånd för denna skada. För utebliven vinst och övriga indirekta skador är en part inte berättigad till skadestånd.

19 Tvist

Eventuella tvister angående tolkningen eller tillämpningen av detta avtal, eller ur avtalet härflytande rättsförhållanden, ska i första hand försöka lösas av parterna genom förhandling. Om sådan förhandling inte leder till någon lösning av tvisten ska tvisten avgöras av allmän domstol med Uppsalas tingsrätt som första instans.

20 Ändringar eller tillägg

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska göras skriftligen och vara undertecknade av båda parter för att vara bindande.

Detta avtal har upprättats i två likalydande originalexemplar, varav parterna tagit var sitt.

Ort och datum:

Ort och datum:

KOMMUN

Region Uppsala

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Dokumenthistorik

Du kan ändra rubrikerna i tabellen eller ta bort hela avsnittet.

Version	Utförda förändringar	Skapat datum	Skapad av	Godkänt datum	Godkänd av
		ÅÅÅÅ-MM-DD		ÅÅÅÅ-MM-DD	

**Avtal om upphandling, samordning och utförande av
särskild kollektivtrafik**

**Tilläggsavtal om överlåtelse av
uppgifter om myndighetsutövning för
färdtjänst och riksfärdtjänst**

Region Uppsala och Uppsala kommun

Innehåll

1	Parter	3
2	Bakgrund	3
3	Avtalets omfattning	3
4	Ersättning	3
5	Avtalstid/Uppsägning.....	4
6	Omförhandling.....	4
7	Tvist.....	4
8	Ändringar eller tillägg	4
	Dokumenthistorik	5

1 Parter

Mellan Region Uppsala, organisationsnummer 232100–0024 och Uppsala kommun, organisationsnummer 212000–3005 (nedan kallad kommunen) har följande tilläggsavtal träffats.

2 Bakgrund

Uppsala kommun har överlåtit upphandling, samordning och utförande av särskild kollektivtrafik till Region Uppsala. Överlåtelsen finns reglerad genom ett avtal (nedan kallat huvudavtal). Kommunen kan också överlåta myndighetsutövningen, det vill säga prövning av rätten till färdtjänst resp. riksfärdtjänst. Enligt huvudavtalet ska en sådan överlåtelse regleras genom ett tilläggsavtal.

3 Avtalets omfattning

Genom det här tilläggsavtalet överlåter kommunen sina uppgifter enligt 4 § lagen om färdtjänst och 3 § lagen om riksfärdtjänst till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet, Region Uppsala.

Region Uppsala övertar tillståndsgivningen för såväl färdtjänsttillstånd som beviljandet av riksfärdtjänstresor. Region Uppsala övertar gällande tillstånd och kommer successivt att ompröva dessa vid respektive tillstånd slutdatum.

I samband med detta avtals ikraftträdande övergår kommunens befintliga regelverk till Region Uppsala som regionen därefter äger rätt att förändra. Kommunen ska vid förändringar av regelverket ges möjlighet att yttra sig i ärendet via aktuella samverkansforum. Kommunen ska även ges möjlighet att yttra sig vid revidering av egenavgifter.

4 Ersättning

En överenskommen ersättning på 631 900 kr per år per medarbetare som krävs för att administrera arbetet. Ersättningen justeras årligen uppåt enligt prisindex LCI. Basmånaden/(baskvartalet för LCI)- är den senast publicerade månaden/kvartalet när avtalet skrivs.

Första justering sker inför att avtalet träder i kraft.

Om publicering av det index som använts upphör har regionen rätt använda annat jämförbart index för prisjusteringen efter att ha meddelat kommunen detta. Om annat jämförbart index saknas ska villkoren för prisjustering omförhandlas.

Fakturering sker månadsvis i efterskott.

5 Avtalstid/Uppsägning

Avtalet träder i kraft den dag parterna överenskommer. Uppsägning av avtalet kan ske av bägge parter med en ömsesidig uppsägningstid på 18 månader. En eventuell uppsägning ska ske skriftligt.

Om huvudavtalet upphör att gälla upphör även detta tilläggsavtal att gälla.

6 Omförhandling

Om kostnaderna för verksamheten väsentligt förändras har parterna rätt att påkalla omförhandling.

7 Tvist

Eventuella tvister angående tolkningen eller tillämpningen av detta avtal, eller ur avtalet härflytande rättsförhållanden, ska i första hand försöka lösas av parterna genom förhandling. Om sådan förhandling inte leder till någon lösning av tvisten ska tvisten avgöras av allmän domstol med Uppsalas tingsrätt som första instans.

8 Ändringar eller tillägg

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska göras skriftligen och vara undertecknade av båda parter för att vara bindande.

Detta avtal har upprättats i två likalydande originalexemplar, varav parterna tagit var sitt.

Ort och datum:

Ort och datum:

 KOMMUN

 Region Uppsala

 Namnförtydligande

 Namnförtydligande

Överenskommelse om ikraftträdande: 20 - -

Ort och datum:

Ort och datum:

 KOMMUN

 Region Uppsala

 Namnförtydligande

 Namnförtydligande

Dokumenthistorik

Du kan ändra rubrikerna i tabellen eller ta bort hela avsnittet.

Version	Utförda förändringar	Skapat datum	Skapad av	Godkänt datum	Godkänd av
		ÅÅÅÅ-MM-DD		ÅÅÅÅ-MM-DD	

**Avtal om upphandling, samordning och utförande av
särskild kollektivtrafik**

**Tilläggsavtal om planering av
skolskjuts med taxi**

Region Uppsala och Uppsala kommun

Innehåll

1	Parter	3
2	Bakgrund	3
3	Avtalets omfattning	3
3.1	Regionens ansvar	3
3.2	Kommunens ansvar	3
4	Ersättning	4
5	Avtalstid/Uppsägning.....	4
6	Tvist.....	4
7	Ändringar eller tillägg	4
	Dokumenthistorik	5

1 Parter

Mellan Region Uppsala, organisationsnummer 232100–0024 och Uppsala kommun, organisationsnummer 212000–3005 (nedan kallad kommunen) har följande tilläggsavtal träffats.

2 Bakgrund

Uppsala kommun har överlåtit upphandling, samordning och utförande av särskild kollektivtrafik samt skolskjuts till Region Uppsala. Överlåtelsen finns reglerad genom ett avtal (nedan kallat huvudavtal). Enligt huvudavtalet ska en sådan överlåtelse av planering av skolskjuts med taxi regleras genom ett tilläggsavtal.

Det är kommunen som prövar rätten till skolskjuts med taxi.

3 Avtalets omfattning

3.1 Regionens ansvar

Genom det här tilläggsavtalet övergår kommunens ansvar för samordning och planering av transporter genom skolskjuts med taxi till Region Uppsala. Ansvaret innefattar följande:

- Samordna och planera skolskjuts med taxi enligt skolskjutsbeslut i Uppsala kommun.
- Samordna och planera icke-lagstadgade resor **med taxi** utanför skoltid enligt lokala politiska beslut.
- Upprätta en reseplanering för varje elev med beslut om skolskjuts med taxi.
 - Fast planering – Resorna planeras i förväg och gäller för en längre tid.
 - Fasta omlopp – I möjligaste mån samma elever och samma chaufför.
 - Rörliga omlopp – Både elever och chaufför kan variera.
 - Öppen planering – Resorna bokas efter behov.

3.2 Kommunens ansvar

Kommunen ska:

- Delge Region Uppsala alla beslut om skolskjuts med taxi och **övriga resor med taxi och** fortlöpande informera om ändringar i besluten i enlighet med framtagna samverkansrutiner.
- I beställningen ska detaljer som påverkar utförandet och planering av resan så som ensamåkning, framsäte, särskilda krav och önskemål tydligt framgå.
- Se till att utbildningsnämndens verksamheter delger Region Uppsala nödvändig information för att göra reseplaneringarna.
- Samverka med utföraren i syfte att erbjuda en kostnadseffektiv tjänst av hög kvalitet.

4 Ersättning

En överenskommen ersättning på 579 200 kr per år per medarbetare som krävs för att administrera arbetet med samordning av skolskjuts med taxi. Ersättningen justeras årligen uppåt enligt prisindex LCI. Bas månaden/(baskvartalet för LCI)- är den senast publicerade månaden/kvartalet när avtalet skrivs.

Första justering sker inför att avtalet träder i kraft.

Om publicering av det index som använts upphör har regionen rätt använda annat jämförbart index för prisjusteringen efter att ha meddelat kommunen detta. Om annat jämförbart index saknas ska villkoren för prisjustering omförhandlas.

Fakturering sker månadsvis i efterskott.

5 Avtalstid/Uppsägning

Avtalet träder i kraft den dag parterna överenskommer. Uppsägning av avtalet kan ske av bägge parter med en ömsesidig uppsägningstid på 18 månader. En eventuell uppsägning ska ske skriftligt.

Om huvudavtalet upphör att gälla upphör även detta tilläggsavtal att gälla.

6 Tvist

Eventuella tvister angående tolkningen eller tillämpningen av detta avtal, eller ur avtalet härflytande rättsförhållanden, ska i första hand försöka lösas av parterna genom förhandling. Om sådan förhandling inte leder till någon lösning av tvisten ska tvisten avgöras av allmän domstol med Uppsalas tingsrätt som första instans.

7 Ändringar eller tillägg

Ändringar eller tillägg till detta avtal ska göras skriftligen och vara undertecknade av båda parter för att vara bindande.

Detta avtal har upprättats i två likalydande original exemplar, varav parterna tagit var sitt.

Ort och datum:

Ort och datum:

 KOMMUN

 Region Uppsala

 Namnförtydligande

 Namnförtydligande

Överenskommelse om ikraftträdande: 20 - -

Ort och datum:

Ort och datum:

 KOMMUN

 Region Uppsala

 Namnförtydligande

 Namnförtydligande

Dokumenthistorik

Du kan ändra rubrikerna i tabellen eller ta bort hela avsnittet.

Version	Utförda förändringar	Skapat datum	Skapad av	Godkänt datum	Godkänd av
		ÅÅÅÅ-MM-DD		ÅÅÅÅ-MM-DD	

Bilaga 1 - ingående serviceresor

Med serviceresor menas exempelvis färdtjänstresor, riksfärdtjänst, omsorgsresor och skolresor som utförs med hjälp av taxi/specialfordon.

Öppettider för resa, öppettider för bokning av resa och regler för samåkning kan komma att förändras om båda parter är överens.

Region Uppsala ska från och med undertecknande av detta avtal ansvara för följande resor i kommun och utföra dem i enlighet med det som anges nedan:

Serviceresor	Ungefärlig resevolym per år vid avtalets ingående	Öppettider för resa
	Resevolymen kan förändras under avtalsperioden beroende på naturliga variationer i resandet. All väsentliga resevolym-/resetypsförändringar på grund av kommunala beslut skall kommuniceras och godkännas av Trafik och samhälle innan förändring träder i kraft.	Öppettider för när på dygnet resorna får utföras.
Arbetsresor/Studieresor		Dygnet runt
Färdtjänst		Dygnet runt
Riksfärdtjänst		Dygnet runt
Omsorgsresor		6–18
Skolskjuts med taxi		6 – 18 (Resor till barnomsorg "nattis" fram till kl. 18.30)

Samåkning

Samåkning mellan olika serviceresor påverkar möjligheten till en effektiv samordning av resor. Alla resor inkl. sjukresor får samåka med varandra förutsatt att samåkning är tillåtet enligt kundens tillstånd och gällande regelverk. Undantaget är skol**skjuts**resor **med taxi** som endast samordnas med andra skol**skjuts**resor **med taxi**.

Tillägg av serviceresor

Nya Serviceresor kan läggas till under löpande avtalsperiod om båda parter är överens.

Öppettider bokning av resor

Bokning av resor görs via telefon samt övriga bokningsätt som Region Uppsala erbjuder invånarna via Trafik och samhälles beställningscentral. Initialt är öppettiderna för bokning vardagar 6–22 och helger 8 – 22. Föreställningstid enligt regelverken för respektive servicetyp.

Dokumenthistorik

Du kan ändra rubrikerna i tabellen eller ta bort hela avsnittet.

Version	Utförda förändringar	Skapat datum	Skapad av	Godkänt datum	Godkänd av
		ÅÅÅÅ-MM-DD		ÅÅÅÅ-MM-DD	